

Số: 892/TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 20 tháng 11 năm 2019

THÔNG BÁO

**Rút kinh nghiệm đối với vụ án Trịnh Bá Tuấn
cùng đồng phạm phạm tội “Giết người”, “Cố ý gây thương tích” và
“Che giấu tội phạm” xảy ra tại thành phố Hồ Chí Minh**

Vụ Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự Viện kiểm sát nhân dân tối cao (Vụ 7) nghiên cứu giải quyết theo thủ tục giám đốc thẩm vụ án Trịnh Bá Tuấn và đồng phạm bị xét xử về tội “Giết người”, “Cố ý gây thương tích” và “Che giấu tội phạm”. Qua đó thấy một số vấn đề cần rút kinh nghiệm như sau:

Nội dung vụ án

Khoảng 01 giờ sáng ngày 28/4/2015, Trịnh Bá Tuấn cùng Phan Nhật An, Lê Long Trường cùng một số người nữa đến quán karaoke Jet thuộc ấp Hậu, xã Tân An Hội, huyện Củ Chi để hát karaoke và uống bia tại phòng số 3. Lúc này, tại phòng số 4, có Trần Minh Hải và một số thanh niên khác. Tại phòng số 5 có Lê Phương Tùng, Liêu Quốc Phụng, Phan Hồng Tâm, Cao Thị Cát Phượng và một số người nữa.

Khoảng 03 giờ sáng cùng ngày, Phụng đi ra ghé đá trước dãy phòng số 4, 5 ngồi thì thấy Hải và An đang đứng nói chuyện. An thấy trên người Phụng có hình xăm nên đến gây sự với Phụng. Phụng bỏ đi vào phòng và nói với Tùng là có người gây sự rồi kêu Tùng đi vào nhà vệ sinh nói chuyện. Lúc này, Hải qua phòng số 3 kêu An và nhóm bạn của An ra tìm Phụng nói chuyện. Khi Tùng và Phụng đi từ nhà vệ sinh ra thì An, Hải, Trường và một số người nữa chặn lại và gây sự (trong đó có Tuấn). Trường dùng tay giật tóc của Phụng, An dùng tay đánh vào đầu của Tùng; lúc này Tuấn lấy dao trong túi quần ra đâm 01 nhát vào vùng bụng trái của Tùng và đâm một nhát vào đùi trái, mào chấu trái của Phụng. Hải vào phòng số 4 lấy 02 vỏ chai bia ra để đánh Tùng, Phụng nhưng do chủ quán là Hà Kim Tuyền can ngăn đuổi nhóm hát phòng số 3 và số 4 ra ngoài nên An, Hải Trường, Tuấn bỏ đi. Tùng và Phụng vào phòng số 5 thì Tùng ngất xỉu trong phòng và được đưa đi cấp cứu. Đến 09h30 phút cùng ngày anh Tùng tử vong tại bệnh viện. Ngày 29/4/2015, Tuấn đến Công an phường Dĩ An, tỉnh Bình Dương đầu thú và khai nhận hành vi phạm tội nêu trên.



Tại Bản kết luận giám định pháp y số 381-15/KLGD-PY ngày 29/5/2015 của Phòng kỹ thuật hình sự, Công an thành phố Hồ Chí Minh kết luận nguyên nhân chết: Lê Phương Tùng chết do sốc mất máu không hồi phục bởi vết thương đâm thấu bụng trái, thủng rách đại tràng và các mạch máu vùng hố chậu trái.

Ngày 28/4/2015, Liêu Quốc Phụng có đơn yêu cầu khởi tố Tuấn về hành vi Cố ý gây thương tích. Kết luận giám định pháp y ngày 24/8/2015 của Trung tâm Pháp y, Sở y tế Thành phố Hồ Chí Minh kết luận: Liêu Quốc Phụng có tỉ lệ tổn thương hiện tại: 9%.

Quá trình giải quyết vụ án

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 153/2017/HSST ngày 27/4/2017, Tòa án nhân Thành phố Hồ Chí Minh áp dụng điểm n, khoản 1 Điều 93; điểm a, i khoản 1 Điều 104; điểm p, khoản 1, khoản 2 Điều 46; khoản 1 Điều 50 Bộ luật Hình sự, xử phạt Trịnh Bá Tuấn tù chung thân về tội “Giết người”, 01 năm tù về tội “Cố ý gây thương tích”. Tổng hợp hình phạt hai tội buộc bị cáo phải chấp hành hình phạt chung là tù chung thân.

Ngày 28/4/2017, Trịnh Bá Tuấn có đơn kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt. Ngày 03/8/2017, ông Lê Văn Lào bố của bị hại Lê Phương Tùng có đơn xin giảm nhẹ hình phạt cho bị cáo.

Tại Bản án hình sự phúc thẩm số 497/2018/HSPT ngày 20/9/2018, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận kháng cáo của bị cáo, sửa một phần Bản án hình sự sơ thẩm, áp dụng điểm n, khoản 1 Điều 93; điểm a, i khoản 1 Điều 104; điểm p khoản 1, khoản 2 Điều 46; Điều 34; khoản 1 Điều 50 Bộ luật hình sự, tuyên phạt bị cáo Trịnh Bá Tuấn 20 năm tù về tội “Giết người”, 01 năm tù về tội “Cố ý gây thương tích”. Tổng hợp hình phạt hai tội buộc bị cáo phải chấp hành hình phạt chung là 21 năm tù.

Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

1. Tòa án cấp phúc thẩm nhận định và xử phạt bị cáo Trịnh Bá Tuấn mức án 20 năm tù về tội “Giết người”, 01 năm tù về tội “Cố ý gây thương tích” là không tương xứng với tính chất, mức độ của hành vi phạm tội và hậu quả của tội phạm, vì: Trịnh Bá Tuấn và phía bị hại không có quan hệ và không mâu thuẫn gì với nhau, nhưng Tuấn đã sử dụng dao mang sẵn trong người đâm chết anh Tùng và gây thương tích cho anh Phụng; bị cáo phạm nhiều tội cùng một lúc, giết người với tình tiết định khung tăng nặng “*có tính chất côn đồ*” quy định tại điểm n, khoản 1 Điều 93 Bộ luật Hình sự và cố ý gây thương tích với hai tình tiết định khung “*dùng hung khí nguy hiểm*” và “*có tính chất côn đồ*” quy định tại điểm n, i Điều 104 Bộ luật Hình sự; ngoài ra, bị cáo đã có một bản án kết tội vào năm 2012. Mặc dù gia đình bị hại có đơn xin giảm nhẹ cho bị cáo; gia đình bị cáo đã

bồi thường một phần thiệt hại nhưng so với tính chất mức độ hành vi phạm tội của bị cáo, không đủ căn cứ để giảm nhẹ hình phạt cho bị cáo.

2. Các cơ quan tư pháp tố tụng cấp sơ thẩm và cấp phúc thẩm không khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Phan Nhật An, Trần Minh Hải, Lê Long Trường về hành vi “Gây rối trật tự công cộng” là bỏ lọt tội phạm và người phạm tội.

Hành vi của An, Hải, Trường đủ yếu tố cấu thành tội “Gây rối trật tự công cộng”, vì: (1) địa điểm xảy ra vụ án là nơi sinh hoạt đông người (theo Nghị định số 103/2009/NĐ-CP ngày 06/11/2009 của Chính phủ, xác định: hoạt động karaoke là dịch vụ văn hóa công cộng, địa điểm có thể là nơi công cộng hoặc khu vực sở hữu tư nhân); (2) hành vi khách quan của An, Hải (trong 02 giai đoạn), Trường (ở giai đoạn sau) là rất tích cực, gây hỗn loạn, mất trật tự trong khu vực và chỉ dừng lại khi chủ quán là anh Hà Kim Tuyền dùng dao đến can ngăn, đuổi đi; (3) hành vi của An, Hải, Trường là nguyên nhân dẫn đến sự việc đánh nhau, trong đó có hành vi giết người, cố ý gây thương tích của Trịnh Bá Tuấn (cụ thể: An gây sự với anh Phụng, dùng tay đánh anh Tùng; Hải là người rủ nhóm của An, Trường, Tuấn đánh anh Tùng và anh Phụng; Trường dùng tay giật tóc anh Phụng) và dẫn đến hậu quả đặc biệt nghiêm trọng là làm chết một người và gây thương tích cho người khác; (4) mặt khác, các bị cáo Nguyễn Hà Minh Quân và Phạm Ngọc Thuận có hành vi ít nguy hiểm hơn và xảy ra sau so với hành vi của các đối tượng An, Hải, Trường và không phải là nguyên nhân trực tiếp gây ra vụ án nhưng cũng đã bị xét xử về tội “Che giấu tội phạm”. Do đó, việc không xử lý hình sự An, Hải, Trường là không công bằng, không nghiêm minh.

Hành vi của Trịnh Bá Tuấn và hành vi của An, Hải, Trường có liên quan chặt chẽ với nhau; việc các cơ quan tư pháp tố tụng hai cấp không khởi tố để điều tra đối với An, Hải, Trường về hành vi “Gây rối trật tự công cộng” tại phiên tòa theo khoản 1 Điều 104 Bộ luật Tố tụng hình sự để xét xử đồng thời với hành vi “Giết người”, “Cố ý gây thương tích” của Trịnh Bá Tuấn và hành vi “Che giấu tội phạm” của Nguyễn Hà Minh Quân và Phạm Ngọc Thuận đã làm cho việc giải quyết vụ án thiếu khách quan, toàn diện và triệt để; bỏ lọt tội phạm, chưa đáp ứng yêu cầu đấu tranh tội phạm trong các vụ án đánh nhau đông người tại nơi công cộng và gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng hiện nay.

Ngày 26/8/2019, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã quyết định kháng nghị giám đốc thẩm, đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hủy phần Bản án hình sự sơ thẩm và Bản án hình sự phúc thẩm về trách nhiệm hình sự của Trịnh Bá Tuấn để điều tra lại và xem xét trách nhiệm hình sự đối với Phan Nhật An, Trần Minh Hải, Lê Long Trường về hành vi “Gây rối trật tự công cộng”.

Vụ Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự thông báo để các đơn vị cùng rút kinh nghiệm nhằm nâng cao chất lượng công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự trong toàn ngành./.

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Văn Quảng, Phó Viện trưởng, Viện KSNDTC (đề b/c);
- 63 Viện kiểm sát tỉnh, thành phố;
- Viện KSNDCC 1,2,3;
- Lưu: VT (1b), V7 (23b).

TL.VIỆN TRƯỞNG
KT. VỤ TRƯỞNG VỤ THỰC HÀNH QUYỀN
CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ HÌNH SỰ
PHÓ VỤ TRƯỞNG



Phạm Văn An